

PATYČIOMS NE!

Mūsų vertybės:

- TOLERANCIJA,
- RŪPESTIS,
- DRĄSA,
- PAGARBA.

AŠ+TU=MES

Edukacija:

Vaikai nusistato ribas

AŠ+TU=MES

Tikslas

Vaikas žinos, kaip nustatyti savo ribas ir saugoti kitų ribas.

Kadangi vaikai skiriasi ne tik savo charakteriais, bet ir tolerancijos, lygiu, jų ribos taip pat bus skirtingos. ***Kiekvienas vaikas turi išmokti pastovėti už save, jei su juo elgiamasi nesąžiningai arba prieš jį yra smurtaujama ir išdrįsti įsikišti, kai pastebi neigiamus elgesio modelius, kuriuos kažkas demonstruoja.*** Be to, svarbu, kad vaikas, kuris blogai elgiasi su kuo nors, mokytųsi kaip gali sustabdyti tokį savo elgesį. Dažnai mes parodome empatiją aukai ir jo gynėjams, o baudžiame vaiką, kuris elgiasi neteisingai arba išstumia ką nors iš grupės. Tačiau pabandę tokiu būdu ištaisyti situaciją, mes patys galime tapti tuo žmogumi, kuris ką nors išstumia iš grupės: šį kartą auka – blogai pasielgiantis vaikas. Reikia suprasti, kad vaiko, kuris išstumia kitus iš klasės, pašalinimas nėra teisingas sprendimas. Taip mes pasieksime tik didesnio jo atsitraukimo nuo klasės.

Patyčios yra grupinis reiškinys, todėl norint užkirsti joms kelią, pagrįsti vertybėmis *susitarimai turi pasiekti visą klasę* (o ne tik dvejas konflikto sutarties šalis). Daug naudingiau bus pristabdyti probleminės situacijos analizę ir imtis ją analizuoti ir spręsti tuomet, kai visa vaikų grupė gali dalyvauti jos aptarime.

Jei įtariate, kad patyčios vyksta klasėje, svarbu ne tiek gailėtis aukos ir nubausti pažeidėją, kiek ramiai ir įtikinamai aiškiai pasakyti kad toks elgesys yra neteisingas, neleistas ir nepriimtinas.

Ilgalaikis sprendimas bus sukurti aplinką, kurioje būtų savitarpio paramos ir klasės glaudinimo atmosfera, kai vaikams siūloma vienybės ir įsitraukimo veikla grupėje, kur patyčios negali įsitvirtinti.

Jūsų vaidmuo

Nurodykite konkretų laikotarpį (pavyzdžiui, vieną mėnesį), per kurį intensyviai gilinsitės į temą „**Mano ribos ir kitų ribos**“. Reikalinga pagalba, kad vaikai suprastų, kas yra asmeninės ribos, taip pat kokios gali būti visų kitų ribos. ***Kuo dažniau pagirkite vaikus už tai, kad jie suprato savąsias ribas ir gerbė kitų ribas.***

Kaip tai pasiekti?

AŠ+TU=MES

Susitarimų pavyzdžiai klasėje

- Mes mandagiai kalbame vienas su kitu.
- Mandagiai kalbame vienas apie kitą.
- Mes pagarbiai bendraujame vienas su kitu.
- Saugome vieni kitus nuo melo.
- Mes padedame vieni kitiems.
- Mes klausomės vieni kitų.
- Mes esame vienas kitam pavyzdys.
- Mes gerbiame vienas kito skirtumus.

Jei vaikai jaučia, kad su jais elgiamasi neteisingai, svarbu išlaikyti norą pasakyti: **"Liaukis, man tai nepatinka!"** Kai kuriems vaikams labai sunku ginti savo interesus. todėl suaugęs žmogus turi įdėti nemažai pastangų, kad išmokytų vaiką šio įgūdžio. Priminkite vaikui, kad jis taip pat naudotų gestus. Vaikui lengviau pasakyti šį sakinį, kai jis naudoja „**Stop**“ ženklą. Išmokykite vaikus atkreipti dėmesį į emocijas. Pavyzdžiui, pasakykite: **„Jam liūdna, jei tu imi jo/jos daiktus, todėl turi nustoti tai daryti“**. Patyčių stebėtojai taip pat gali padėti klasės draugams pastovėti už save ir įsitikinti, kad tai darantis kaltininkas nustoja veikti nepageidaujamu būdu. Dėl to jums tereikia pasakyti: **„Pasakyk jam/jai, kad nustotų!“**.

Stebėtojas taip pat gali palaikyti vaiką, kuris peržengė bendraamžių ribas, sakydamas jam: **„Jei jis/ji tau liepia nustoti, tu turi nustoti!“** Jei vaikai mokinsis reaguoti į neteisybę ir smurtą, pagerės jų savigarba ir tai teigiamai paveiks jų savivertę.

Kūrybinė veikla: MŪSŲ VERTYBĖS

Sukurkite plakatą „Mūsų vertybės“. Užrašykite vaikų grupės susitarimus (taisykles), skirtas klasės glaudinimui, savo plakate. Paprašykite vaikų tai patvirtinti savo rankyčių delnų piešiniais arba parašykite plakate aplink perimetrą. Delnų paveikslai ar parašai pasitarnaus kaip patvirtinimas, kad šie vaikai įsipareigoja laikytis susitarimų. Pakabinkite susitarimų sąrašą, patvirtintą delnų kontūrais arba parašais, gerai matomoje vietoje – turi būti aiškiai matomas ir vaikams, ir suaugusiems. Būtinai susipažinkite su plakatu ir tėvus, kad jie galėtų padėti vaikams įvykdyti susitarimus.

Paašškinkite svarbias vaikų grupės vertybes. Galima sukurti plakatą:

TOLERANCIJA: *mes įvertiname vieni kitų skirtumus ir elgiamės vieni su kitais, kaip su sau lygiais.*

PAGARBA: *mes gerbiame vieni kitus ir savo mandagiu elgesiu rodome pavyzdį aplinkiniams.*

RŪPESTIS: *rodome dėmesį, užuojautą ir esame pasiruošę padėti kitiems.*

DRAŠA: *mokame nusistatyti savo ribas ir giname vieni kitus nuo priekabiavimo ir melo.*

Parengė:

Psichologė Jūratė Sankūnienė